

Stage-informatie

Educatieve Bachelor in het Lager Onderwijs
Praktijk 2

Academiejaar 2023-2024

Thomas More

Campus Turnhout

Campus Blairon 800, 2300 Turnhout, België

praktijkbureau.lager.onderwijs@thomasmore.be

EDUCATIEVE BACHELOR LAGER ONDERWIJS (BALO)

INFORMATIE PRAKTIJK 2 – SEMESTER 1

Tijdens **praktijk 2** verfijnen de studenten hun vaardigheden in het voorbereiden en begeleiden van lessen. Ze leren hoe ze een krachtige leeromgeving kunnen realiseren voor alle leerlingen.

Praktijk 2 is opgesplitst in twee periodes:

- Stage 2.1: een stage in het vijfde of zesde leerjaar (semester 1). Tijdens deze stage staan de studenten per twee in een klas en doen ze aan teamteachen.
- Stage 2.2: een stage in het vijfde of zesde leerjaar (semester 2). De studenten staan alleen in de klas.

Deze stagebrief omschrijft de invulling en de organisatie van stage 2.1. Het document informeert zowel de student als de mentor.

Organisatie

Opbouw praktijk 2.1

Bij stage 2.1 doen de studenten stage in het vijfde of zesde leerjaar waarbij de studenten teamteachen. De stage bestaat uit een aantal losse dagen, een miniblokstage en een blokstage.

Stagedata

De studenten volgen een speciaal traject, wat maakt dat onderstaande data voorsteldata zijn. In onderling overleg met de mentor, de student en de ankerdocent kan er geschoven worden met bepaalde data in functie van te volgen lessen of andere taken.

De studenten zijn telkens een hele dag actief in de stageschool aanwezig.

SEMESTER 1: Praktijk 2.1: stage 5^e-6^e leerjaar

Lintstage	Maandag 25 september 2023 Donderdag 28 september 2023	Observatie en participatie
Miniblokstage	Maandag 16 oktober 2023 Dinsdag 17 oktober 2023 Woensdag 18 oktober 2023	De studenten ontwerpen samen 8 leeractiviteiten en voeren deze uit.
Blokstage	Donderdag 11 januari 2024 t.e.m. donderdag 18 januari 2024 Inhaaldag vrijdag 19 januari 2024	De studenten ontwerpen 5 leeractiviteiten en voeren deze uit.

Op jaarbasis doet elke student ook **1,5 dag dienstbetoon** (vervangingen).

Soms staan de studenten alleen voor de klas. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn: een student uit een duo is weggevallen, een student volgt een apart traject ... Deze studenten moeten iets minder activiteiten voorbereiden, omdat zij het alleen moeten doen.

- Ze begeleiden 5 leeractiviteiten tijdens de miniblokstage.
- Hun blokstage duurt 5 dagen i.p.v. 6 (van 11 tot 17 januari). In deze stageweek mogen de studenten een halve dag uit het rooster van die week observeren en/of participeren. Welke halve dag dat is, wordt besproken tussen student en mentor, maar duidelijk gecommuniceerd met de ankerdocent.

Invulling

Algemeen

Tijdens stage niveau 2.1 ligt de focus op het 'ontwerpen van krachtige leeromgevingen voor **ALLE** leerlingen'. Dit houdt in dat de student zal inzetten op differentiatie, brede evaluatie en het organiseren van een brede basiszorg. Daarnaast toont de student zich vaardig in het ontwerpen van krachtige, creatieve en leerlinggestuurde leeractiviteiten. De student diept zijn leeractiviteiten inhoudelijk uit en heeft daarbij aandacht voor vaktaal en taalleerstrategieën. De student realiseert een positief klasklimaat en oefent de klasmanagementvaardigheden in die tijdens consultsessies worden aangebracht.

Vanuit de opleiding krijgen de studenten geen vaste lijst met stageopdrachten mee. We willen hen aanleren om zelf goed na te denken over de te bereiken criteria en te bepalen welke acties ze hiervoor moeten ondernemen.

Om hen hierin te begeleiden, zullen ze deze stageperiode wel een inspiratielijst krijgen. Deze lijst bevat opdrachten die ze zouden kunnen doen om aan de criteria te voldoen. Studenten kiezen zelf in functie van hun eigen noden en de specifieke context van de klas welke acties ze zullen ondernemen. Het is niet voldoende om bij een bepaald criterium één actie te doen. Hoeveel acties nodig zijn, hangt af van de beginsituatie van de student en het speerpunt.

De studenten stellen hun actielijst op binnen hun persoonlijk ontwikkelingsplan en bespreken deze met hun ankerdocent en mentor. Na deze gesprekken kan de lijst nog aangepast worden. Ook doorheen de stage zelf zijn aanpassingen mogelijk.

Teamteaching

Bij de curriculumvernieuwing van BALO Turnhout werd expliciet gekozen voor 'Onderwijs maak je samen' om op de huidige uitdagingen in het onderwijs een antwoord te bieden. Dit krijgt op verschillende manieren vorm in het curriculum. Wat stage betreft, kozen we ervoor om studenten in elk jaar van de opleiding een periode te laten teamteachen. De focus op teamteaching in het tweede opleidingsjaar ligt op 'teamteaching om leerlingen beter te kunnen begeleiden'. Studenten moeten in hun teamteachstage binnenklasdifferentiatie en brede basiszorg waarmaken. Studenten mochten zelf een voorstel doen voor het samenstellen van de duo's, zodat er een professionele klik zou zijn.

We verwachten dat de studenten alle leeractiviteiten al teamteachend geven. Er zijn verschillende vormen van teamteaching waaruit zij, afhankelijk van de leeractiviteit, kunnen kiezen (zie afbeelding).

We verwachten daarbij wel dat de student over alle leeractiviteiten heen een gelijkwaardige inbreng hebben gehad en dat beide studenten een 'leidende' rol kunnen innemen.

Referentie: <http://steunpuntsono.be/portfolio/teamteaching-samen-onderweg-een-leidraad-voor-de-praktijk/>

LINTSTAGE (losse dagen)

Tijdens de lintstage bereiden de studenten zich voor op de (mini)blokstage. De studenten volgen het 'normale' dag- en lesverloop van de stageklas, dus ook de lessen godsdienst, geplande uitstappen, enz. De studenten zijn geïnteresseerd in en betrokken bij het klas- en schoolgebeuren. Ze geven blijk van initiatief door actief te observeren en te participeren.

MINIBLOKSTAGE

In deze miniblokstage ontwerpen en begeleiden de studenten minimum **8 leeractiviteiten van 50 minuten** (wiskunde, Nederlands, godsdienst, mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming). Idealiter zitten er aaneensluitende activiteiten bij, zodat de studenten ook kunnen oefenen op (kwalitatieve) lesovergangen.

De studenten oefenen in de eerste stappen naar differentiatie en evaluatie. Ze zien en grijpen kansen, zodat ze dit in de blokstage volwaardig en uitgebreid kunnen inzetten.

Afspraken:

- De studenten maken een **weekplanning** op voor de miniblokstage en bezorgen deze ten laatste 1 week op voorhand aan hun ankerdocent. Elke student post de planning ook in zijn stagemap.
- Voor **bewegingsopvoeding** verwachten we dat de studenten minstens 1 les observeren en er actief in participeren waar mogelijk.
- De mentor bezorgt (een deel van) de **lesonderwerpen** op **maandag 25 september 2023**. Voor de andere lessen verwachten we dat de studenten deze ten laatste op **donderdag 28 september 2023** ontvangen.
- De studenten bezorgen de lesvoorbereidingen aan de mentoren telkens 4 werkdagen vóór de stagedag ('s morgens).

BLOKSTAGE

De **blokstage** bestaat uit 6 dagen, waarin de studenten de volledige taak van de mentor overnemen.

- De studenten nemen ook de lessen **godsdienst** over.
- Voor **bewegingsopvoeding** verwachten we dat de studenten minstens 1 leeractiviteit geven (een voorbeeld uit de opleiding).
- Doorheen de leeractiviteiten van de blokstage tonen de studenten aan dat ze de competenties m.b.t. differentiatie en evaluatie kunnen waarmaken in een 1^e of 2^e graad.

Afspraken:

- De mentor bezorgt (een deel van) de **lesonderwerpen** op **maandag 4 december 2023**. Voor de andere lessen verwachten we dat de studenten deze ten laatste op **vrijdag 8 december 2023** ontvangen.
- De studenten maken een **weekplanning** op voor de blokstage voor de kerstvakantie. Op vrijdag 22 december om 8 uur 's morgens bezorgen de studenten de lesvoorbereidingen van donderdag 11 januari aan de mentor. Voor de andere stagedagen bezorgen de studenten hun lesvoorbereidingen telkens 4 werkdagen vóór de stagedag aan de mentoren ('s morgens).

Werkdocumenten van de studenten

Het feedbackboekje

Het feedbackboekje is een communicatie-instrument voor de mentor en de student. De student heeft dit boekje dagelijks bij en bezorgt het aan de mentor. De mentor noteert feedback bij het functioneren van de student. Dagelijks plannen de mentor en de student een begeleidingsgesprek. De student blikt in het boekje terug op de stage-ervaringen en noteert dagelijks enkele aandachtspunten voor de volgende stagedag.

Feedback op het functioneren van de studenten en de leeractiviteiten die ze uitvoeren, hoeft niet twee keer genoteerd te worden in de boekjes van elke student. We willen niet dat twee studenten in de klas ook dubbel werk betekent. Feedback kan mondeling gegeven worden, waarna de studenten deze zelf noteren of kan gegeven worden in één feedbackboekje. De studenten zorgen zelf dat ze elk in hun eigen feedbackboekje alle feedback verzamelen.

Het praktijkdossier

Het praktijkdossier is een digitale map waarin de student alle materiaal van zijn praktijk verzamelt. Zowel de mentor als de ankerdocent van de opleiding hebben toegang tot deze map via <https://stages.thomasmore.be>. In dit digitale praktijkdossier staan zowel de neerslag van de opdrachten, de voorbereidingen van de leeractiviteiten als de evaluaties gebundeld.

Begeleiding en evaluatie

Begeleiding door mentor

De mentor gidt de studenten de onderwijswereld in als participanten in zijn klas. Door de intense samenwerking, observatie en participatie inspireert de mentor de studenten met zijn meesterschap.

Dagelijks plannen de studenten met de mentor een begeleidingsgesprek:

- a.d.h.v. het feedbackboekje wordt stilgestaan bij het functioneren van de studenten
- de mentor gaat met de studenten in gesprek i.f.v. de invulling van de volgende stagedag

We vragen dat de mentor schriftelijke feedback geeft bij de voorbereidingen van de leeractiviteiten (zie ruimte op het ontwerpformulier) ook wanneer voorbereidingen in orde zijn. De studenten sturen de voorbereidingen bij, rekening houdend met de feedback van de mentor. Kleine aanpassingen mogen in de bestaande voorbereiding aangebracht worden. Bij grotere aanpassingen herwerken de studenten de voorbereiding in een nieuwe versie die ze op voorhand opnieuw aan de mentor tonen.

Begeleiding vanuit de lerarenopleiding

Coaching en consult

Binnen coaching blikken de studenten terug en vooruit op hun stages onder leiding van een ervaren coach. Daarnaast leren ze ook elkaar coachen over casussen naar aanleiding van hun stages. Tijdens consults krijgen de studenten specifieke werkbegeleiding bij bepaalde stageopdrachten of stageverwachtingen. Daarnaast is er ook begeleiding bij klasmanagement, bij het ontwerpen van de leeractiviteiten en kunnen de studenten tijdens stagevoorbereidingsdagen terecht bij de docenten.

De ankerdocent

De ankerdocent of stagebegeleider begeleidt elke student in de stageschool. Hij coacht het leerproces van de studenten en reflecteert samen met hen. Indien de mentor zich zorgen maakt over het functioneren van een student dan mag hij steeds met hem of haar contact opnemen.

Tijdens de miniblokstage garanderen we feedback voor de student door middel van een bezoek. Ook tijdens de blokstage krijgt de student een bezoek van zijn ankerdocent. Mocht een bezoek door omstandigheden niet mogelijk zijn, zal de ankerdocent de studenten op afstand begeleiden. Het kan daarom zijn dat we de studenten vragen om zichzelf te filmen op het moment dat hij voor de klas staat. Op die manier kunnen we op afstand feedback geven als dat nodig zou zijn. Dit beeldmateriaal wordt uiteraard enkel gebruikt in functie van de begeleiding van onze studenten. De ankerdocent gaat in gesprek met de studenten en waar mogelijk met de mentor en noteert bevindingen in een feedbackverslag dat ook aan de studenten bezorgd wordt. De feedback over dit bezoek kan de student terugvinden in zijn digitale stagedossier.

Beoordeling door de mentor en de lerarenopleiding

We werken met een **digitaal stagedossier** dat zowel de student, mentor alsook de ankerdocent kunnen raadplegen en aanvullen op <https://stages.thomasmore.be>. Ook de evaluatie verloopt digitaal. De studenten zullen de mentor wegwijs maken in deze nieuwe manier van evalueren.

Studenten die praktijk 2 doen, moeten op het einde van semester 1 voldoen aan de **speerpunten en evaluatiecriteria niveau 2.1** (zie bijlage).

Op het **einde van periode 2.1** (na de blokstage) schrijven de studenten een tussentijds syntheseverslag waarin ze aangeven of en op welke wijze ze voldoen aan de evaluatiecriteria van het praktijkniveau. Dit verslag wordt ten laatste 4 kalenderdagen na het beëindigen van de stage gemaakt. De mentor kan dit verslag raadplegen in het digitale stagedossier en vult dit aan binnen de 10 kalenderdagen na het afronden van de stage. Hij kan de beschrijving van de studenten bevestigen, ontkennen of aanvullen. De ankerdocent legt op dat moment alle informatie samen en kent de studenten **een kleurcode** (rood – oranje – groen) toe. Deze vormt een indicatie voor de vorderingen van de studenten t.a.v. de verwachte competenties.

Op het **einde van periode 2.2 (na de blokstage in de derde graad)** schrijft de student opnieuw een syntheseverslag waarin hij aangeeft of en op welke wijze hij voldoet aan de evaluatiecriteria van zijn opleidingsniveau (evaluatiecriteria 2.2). De ankerdocent legt op het einde alle informatie (verslagen stage 2.1 en 2.2, gesprekken, praktijkdossier...) samen en stelt op basis hiervan een eindcijfer voor aan een commissie van docenten. Deze commissie bepaalt het eindresultaat van de student voor praktijk 2 en vertaalt dit in een cijfer.

Enkele afspraken

De studenten zijn verantwoordelijk voor het bezorgen van de nodige documenten en informatie aan de mentor. De studenten maken in overleg met de mentor een planning voor de stages. We verwachten dat de studenten hiertoe het nodige initiatief nemen.

De voorbereidingen die ze maken, worden ten laatste 4 werkdagen op voorhand ('s morgens) afgegeven aan de mentor en gepost in het stagedossier van de student. De studenten schrijven elke voorbereiding grondig uit volgens de afspraken vanuit de opleiding en op het daartoe bestemde formulier. De bijlagen bij de voorbereidingen worden eveneens bezorgd aan de mentor. Bij het niet-naleven van de afspraken omtrent voorbereidingen kan de student deze leeractiviteit niet uitvoeren.

De studenten spreken af met de mentor op welke manier de voorbereidingen beschikbaar zijn (digitaal of op papier). Indien gewenst kan de digitale map 'ontwerp leeractiviteiten' gedeeld worden met de mentor.

De studenten houden een praktijkdossier bij. De ankerdocent volgt dit op.

Bij eventuele moeilijkheden, brengt de mentor de hogeschool op de hoogte.

Bij afwezigheid wegens ziekte neemt de student zo snel mogelijk contact op met de mentor en de ankerdocent. De praktijkcoördinator wordt verwittigd via een link op het studentenportaal (ook te bereiken via de code

hieronder). Afwezigheid wegens ziekte dient gestaafd te worden door een doktersattest of andere wettiging van afwezigheid. In overleg met mentor, ankerdocent en praktijkcoördinator worden inhaaldagen gepland.

Meer info nodig?

Voor meer uitgebreide informatie verwijzen wij naar het **stagevademeccum**. Dit werd bij aanvang van het semester aan de directie van de stageschool bezorgd. Dit document is ook terug te vinden op www.thomasmore.be/lerarenopleiding-de-kempen. Alle studenten die stage doen in dezelfde school hebben ook dezelfde stagebegeleider. Deze docent (**ankerdocent**) is het aanspreekpunt voor al uw vragen. Verder kunt u ook terecht bij ons praktijkbureau:

Praktijkbureau Lager Onderwijs
Campus Blairon 800
2300 Turnhout
Tel 014/74 05 92

praktijkbureau.lager.onderwijs@thomasmore.be

Praktijk BALO(V) TMK

Speerpunten en evaluatiecriteria niveau 2

De speerpunten en evaluatiecriteria met een * worden pas vanaf niveau 2.2 beoordeeld;

De leraar als begeleider

Binnenklasdifferentiatie

- Je differentieert rekening houdend met verschillen in tempo, niveau en interesse.
- Je speelt in op de diversiteit van de klasgroep.

Evalueren

- Je geeft formatieve, (taak)gerichte feedback aan leerlingen.
- Je voorziet evaluatiemomenten vóór, tijdens en na de leeractiviteit met aandacht voor product én proces.

Leerlinggestuurde werkvormen

- Je zet complexere, leerlinggestuurde werk- en samenwerkingsvormen in waar zinvol.
- Je bouwt leeractiviteiten zo op dat leerlingen actief en zelfgestuurd aan de slag gaan.

Creativiteit

- Je werkt op een creatieve manier leeractiviteiten uit, los van een handleiding.
- Je zet leerlingen aan tot creatief denken.

Digitale leeromgeving *

- Je gebruikt digitale media als ondersteuning en verrijking van leeractiviteiten.
- Je zet educatieve software in als middel om te differentiëren.
- Je kiest op kritische wijze multimediale leermiddelen.
- Je zet leerlingen via een digitale leeromgeving aan tot doelgericht, zelfstandig leren.

De leraar als taalleraar

Taalgericht vakonderwijs

- Je besteedt in niet-talige vakken aandacht aan taalleerstrategieën.
- Je voorziet in niet-talige vakken geregeld korte spreek- en schrijfpoddrachten om het leren te bevorderen.
- Je biedt de kernbegrippen geregeld in andere rijke, talige contexten of bekende communicatieve situaties aan.

Zelfzekerheid uitstralen

- Je kan vlot reageren op wat leerlingen vertellen.
- Je staat aangenaam en zelfzeker voor de klas.

De leraar als inhoudelijk expert

Inhoudelijk uitdiepen

- Je gebruikt uiteenlopende, kwaliteitsvolle bronnen.
- Je biedt inhoudelijke diepgang aan.

Inhoudelijk uitdiepen 3^e graad *

- Je gebruikt uiteenlopende, kwaliteitsvolle bronnen.
- Je biedt inhoudelijke diepgang aan.
- Je werkt inhouden uit op niveau van de derde graad.
- Je ontwikkelt inhoudelijk rijke activiteiten.

Geïntegreerd werken *

- Je werkt een reeks leeractiviteiten thematisch uit.
- Je werkt geïntegreerd waar aangewezen.
- Je klasinkleding weerspiegelt het thema waarrond je werkt.

De leraar als opvoeder

Positief klasklimaat

- Je realiseert een positief, rustig en veilig leer- en leefklimaat.
- Je zet in op een positieve groepssfeer in de klas.
- Je hebt aandacht voor ontspanning, speelsheid en beweging.
- Je speelt in overleg met de mentor gepast in op opvoedingsbehoeften van de leerlingen.

De leraar als organisator

Klasmanagement

- Je bent op de hoogte van wat er leeft en gebeurt in de klas.
- Je zorgt voor een gestructureerd leerklimaat.
- Je bereikt binnen de vooropgestelde timing de doelen.
- Je houdt overzicht over de klasgroep.
- Je stelt klasafspraken op en hanteert deze consequent.
- Je werkt aan gewenst gedrag.

Soepel en efficiënt verloop

- Je zorgt voor een vlotte klaswerking met soepele lesovergangen.
- Je speelt flexibel in op onverwachte gebeurtenissen.
- Je houdt het tempo en de leerlingenactiviteit hoog.

De leraar als innovator/onderzoeker

Op weg naar een eigen leerkrachtstijl

- Je kan je eigen handelen verantwoorden.
- Je hebt zicht op je sterktes en werkpunten. Je onderneemt spontaan actie om je professionaliteit te

vergroten.

- Je kijkt betrokken en nieuwsgierig naar onderwijs.
- Je toont eigenheid.

Zelfzorg

- Je hebt oog voor je eigen gezondheid en draagkracht tijdens de voorbereiding en uitvoering van de stage.

De leraar als partner

Samenwerken i.f.v. zorg

- Je werkt constructief samen met de personen die betrokken zijn bij de zorg in jouw klas.
- Je kan op een gepaste manier reageren wanneer je in contact komt met ouders.
- Je zet teamteaching functioneel in.

De leraar als wereldburger

De wereld binnenbrengen in de klas

- Je integreert de actualiteit (systematisch en doelgericht) in je leeractiviteiten.
- Je helpt leerlingen bij het vormen en genuanceerd formuleren van een mening.
- Je breekt de leefwereld van de leerlingen open door thema's, inhouden en tussendoortjes aan te bieden die voor het merendeel van de leerlingen nieuw en onbekend zijn.
- Je integreert concrete acties in je les- en klasgebeuren waarmee je de leerlingen op een kleinschalige manier oefent om een actieve, geëngageerde burger te zijn. Je inspireert je hiervoor onder andere vanuit de verschillende vormen van cultuur (erfgoed, kunst, filosofie ...).